

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/2192

z 9. novembra 2022,

ktorým sa stanovujú osobitné ustanovenia pre programy spolupráce na roky 2014 – 2020 podporované z nástroja európskeho susedstva a v rámci cieľa Európska územná spolupráca v nadväznosti na narušenie vykonávania programov

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 178, článok 209 ods. 1 a článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

po porade s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽¹⁾,

keďže:

- (1) Európska rada vo svojich záveroch z 24. februára 2022 odsúdila nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine, ako aj zapojenie Bieloruska do tejto agresie. V dôsledku tejto agresie Komisia pozastavila dohody o financovaní programov spolupráce medzi Úniou a Ruskom alebo Bieloruskom a v relevantných prípadoch aj členským štátom, v ktorom má sídlo riadiaci orgán príslušného programu. Od začiatku vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine uložila Únii sériu nových sankcií voči Rusku a Bielorusku.
- (2) Ruskou vojenskou agresiou sa narušilo vykonávanie trinástich programov cezhraničnej spolupráce podporovaných z nástroja európskeho susedstva (ďalej len „ENI“) ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 ⁽²⁾ medzi deviatimi členskými štátmi, v ktorých má sídlo riadiaci orgán programu, a Ukrajinou, Moldavskou republikou, Ruskom a Bieloruskom.
- (3) Podvodný charakter prezidentských volieb v Bielorusku v auguste 2020 a násilný zásah proti pokojným protestom už viedli k zmene v pomoci Únie Bielorusku, a to v nadväznosti na závery Rady z 12. októbra 2020.

⁽¹⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 20. októbra 2022 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 8. novembra 2022.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (Ú. v. EÚ L 77, 15.3.2014, s. 27).

- (4) V dôsledku vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine čelí Únia a najmä jej východné regióny, ako aj západné časti Ukrajiny a Moldavskej republiky značnému prílevu vysídlených osôb. Tento príliv osôb predstavuje ďalšiu výzvu pre členské štáty a iné krajiny hraničiace s Ukrajinou, ktorá by sa mohla rozšíriť do iných členských štátov, najmä v čase, keď sa ich hospodárstva stále zotavujú z vplyvu pandémie ochorenia COVID-19.
- (5) Okrem toho dva programy nadnárodnej spolupráce podporované z ENI a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013⁽³⁾, konkrétne program Interreg pre región Baltského mora s účasťou Ruska a nadnárodný program pre podunajskú oblasť s účasťou Ukrajiny a Moldavskej republiky, boli značne narušené vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine alebo, pokiaľ ide o Moldavskú republiku, prílevom vysídlených osôb z Ukrajiny, ktorý je priamym dôsledkom tejto agresie.
- (6) Akékoľvek vykonávanie programov a realizácia projektov s Ruskom a Bieloruskom sa pozastavuje od oznámení o pozastavení dohôd o financovaní programov spolupráce s uvedenými krajinami. Je potrebné stanoviť osobitné pravidlá týkajúce sa ďalšieho vykonávania programov spolupráce podporovaných z ENI a EFRR, a to aj v prípade ukončenia príslušnej dohody o financovaní.
- (7) Vykonávanie programov spolupráce podporovaných z ENI sa riadi vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 897/2014⁽⁴⁾. Vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 897/2014 však nemožno podľa potreby zmeniť, pretože jeho právny základ, nariadenie (EÚ) č. 232/2014, už nie je od 31. decembra 2020 účinné. Preto je potrebné stanoviť osobitné ustanovenia týkajúce sa ďalšieho vykonávania príslušných programov spolupráce v samostatnom právnom nástroji.
- (8) Dohody o financovaní programov spolupráce s Ukrajinou a Moldavskou republikou sa nepozastavujú. Vykonávanie týchto programov je však výrazne ovplyvnené nevyprovokovanou a neodôvodnenou vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine a značným prílevom vysídlených osôb z Ukrajiny do Moldavskej republiky. S cieľom riešiť výzvy, ktorým čelia programoví partneri, orgány zodpovedné za programy a projektoví partneri, je potrebné stanoviť osobitné pravidlá ďalšieho vykonávania príslušných programov spolupráce.
- (9) V snahe znížiť zaťaženie verejných rozpočtov vyplývajúce z potreby reagovať na nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine a na značný prílev vysídlených osôb z Ukrajiny by sa na príspevok Únie nemalo uplatňovať pravidlo spolufinancovania stanovené vo vykonávacom nariadení (EÚ) č. 897/2014.
- (10) Úprava miery spolufinancovania by si mala vyžadovať len oznámenie revidovaných finančných tabuliek Komisii a iných procesných postupov. Je potrebné, aby sa pravidlá týkajúce sa úprav a revízií programov zjednodušili v prípade programov priamo ovplyvnených vojenskou agresiou voči Ukrajine alebo značným prílevom vysídlených osôb z Ukrajiny. Akékoľvek potenciálne následné úpravy vrátane cieľových hodnôt ukazovateľov by sa mali umožniť v rámci neskoršej úpravy programu po skončení účtovného roka.
- (11) Výdavky na projekty zamerané na riešenie migračných výziev v dôsledku vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine by mali byť oprávnené od dátumu začatia tejto agresie 24. februára 2022.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 259).

⁽⁴⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 897/2014 z 18. augusta 2014, ktorým sa stanovujú osobitné ustanovenia na vykonávanie programov cezhraničnej spolupráce financovaných podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (Ú. v. EÚ L 244, 19.8.2014, s. 12).

- (12) Hoci za riadenie projektov, ktoré spoločný monitorovací výbor už vybral, zodpovedá riadiaci orgán, v rámci niektorých programov má niektoré zmeny projektov schvaľovať spoločný monitorovací výbor. Na urýchlenie potrebných zmien je preto potrebné stanoviť, že zodpovednosť za zmeny dokumentov, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory pre projekty ovplyvnené narušením vykonávania programu v súlade s vnútroštátnym právom riadiaceho orgánu, nesie len príslušný riadiaci orgán bez predchádzajúceho schválenia spoločným monitorovacím výborom. Takéto zmeny by sa mohli okrem iného vzťahovať aj na nahradenie hlavného prijímateľa alebo na akékoľvek zmeny finančného plánu či lehôt na realizáciu. Pokiaľ ide o nové projekty, riadiacemu orgánu by sa malo výslovne povoliť podpisovanie zmlúv po 31. decembri 2022, s výnimkou zmlúv na veľké projekty v oblasti infraštruktúry. Všetky projektové činnosti financované v rámci programu by sa však mali ukončiť do 31. decembra 2023.
- (13) Vojenská agresia Ruska voči Ukrajine spôsobila vyššiu infláciu, než sa predpokladalo, a neočakávaný nárast cien v oblasti dodávok a stavebníctva, čo má spolu dosah na realizáciu veľkých projektov v oblasti infraštruktúry v rámci príslušných programov. S cieľom napraviť túto situáciu by sa malo umožniť, aby podiel príspevku Únie pridelený na takéto projekty presiahol strop stanovený vo vykonávacom nariadení (EÚ) č. 897/2014, a to konkrétne 30 % pri ukončení programu, za predpokladu, že presiahnutie je spôsobené len neočakávaným zvýšením cien v oblasti dodávok a stavebníctva.
- (14) Overovania vykonávané riadiacim orgánom pozostávajú z administratívneho overovania a overovania projektov na mieste. Z dôvodu narušenia vykonávania programov už nebolo na Ukrajine možné vykonávať overovania projektov na mieste. Preto je potrebné stanoviť možnosť vykonávať len administratívne overovania. Okrem toho, ak bol prvok infraštruktúry projektu zničený pred tým, ako bolo možné vykonať overenia, na účely schválenia účtov by prijímateľ mal mať možnosť vykázat súvisiace výdavky na základe čestného vyhlásenia prijímateľa, v ktorom sa uvedie, že projekt pred svojím zničením zodpovedal obsahu uvedenému vo faktúrach alebo v dokladoch rovnocennej dôkaznej hodnoty.
- (15) Podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 897/2014 môžu projekty dostať finančný príspevok, ak spĺňajú súbor podrobných kritérií. Z dôvodu narušenia vykonávania programov nemusí byť jedno alebo viaceré z týchto kritérií, najmä požiadavka, aby mal projekt jasný dosah v oblasti cezhraničnej alebo nadnárodnej spolupráce, na začiatku narušenia alebo pri ukončení daného projektu splnené. Okrem toho sa už nemusí dodržiavať základná podmienka zapojenia prijímateľov aspoň z jedného zúčastneného členského štátu a aspoň z jednej zúčastnenej partnerskej krajiny. Preto je potrebné určiť, či výdavky možno predsa len považovať za oprávnené napriek skutočnosti, že niektoré podmienky financovania už možno nie sú splnené z dôvodu narušenia vykonávania programov.
- (16) V dôsledku narušenia vykonávania programov mnohé projekty *de facto* nebudú mať partnera z partnerskej krajiny. S cieľom umožniť prijímateľom v členských štátoch dokončiť svoje činnosti je vhodné výnimočne sa odchýliť od povinnosti, aby všetky projekty mali aspoň jedného prijímateľa z partnerskej krajiny a aby všetky činnosti mali skutočný cezhraničný alebo nadnárodný dosah a prínosy.
- (17) Povinnosti hlavného prijímateľa sa vzťahujú na všetky činnosti spojené s realizáciou projektu. V dôsledku narušenia realizácie projektu by mohlo dôjsť k tomu, že hlavní prijímatelia nemôžu plniť svoje povinnosti vo vzťahu k partnerskej krajine. Povinnosti hlavného prijímateľa by sa preto mali upraviť a v prípade potreby obmedziť na realizáciu projektov vo vzťahu k členským štátom. Hlavným prijímateľom by sa takisto malo umožniť zmeniť písomnú dohodu s ostatnými projektovými partnermi a pozastaviť určité činnosti alebo účasť určitých partnerov. Napokon by sa malo upustiť od povinnosti hlavných prijímateľov prevádzať platby prijaté od riadiaceho orgánu iným partnerom alebo by sa mala táto povinnosť aspoň upraviť.
- (18) V záujme riešenia výnimočných okolností v rámci dotknutých programov je potrebné umožniť, aby sa projekty zamerané na riešenie migračných výziev vyberali vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch bez predchádzajúcej výzvy na predkladanie návrhov.

- (19) Po pozastavení dohôd o financovaní s partnerskými krajinami boli pozastavené platby súvisiace s účasťou Ruska či Bieloruska. Na Ukrajine navyše mimoriadne opatrenia prijaté národnou bankou a bezpečnostná situácia vyplývajúca z vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine bránia prevodu peňazí do zahraničia. Je preto vhodné povoliť, aby riadiaci orgán priamo vyplácal granty prijímateľom projektov v členských štátoch a v partnerských krajinách, ktorých dohody o financovaní nie sú pozastavené.
- (20) V rámci programov spolupráce podporovaných z ENI sa vyžaduje stanovenie metódy prepočtu výdavkov vzniknutých v inej mene, než je euro. Táto metóda sa má uplatňovať počas obdobia trvania programu. Vzhľadom na finančné a hospodárske dôsledky vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine dochádza k neočakávaným výkyvom výmenných kurzov. Preto je potrebné stanoviť možnosť zmeny tejto metódy.
- (21) Z dôvodu narušenia vykonávania programov by riadiace orgány nemuseli byť schopné prijímať bankové prevody z určitých partnerských krajín, v dôsledku čoho by bolo vymáhanie dlhov od prijímateľov projektov, ktorí sa nachádzajú v takýchto krajinách, nemožné. V prípade partnerskej krajiny, ktorá preniesla časť svojho vnútroštátneho príspevku na riadiaci orgán, by sa tieto sumy mali použiť na kompenzáciu takýchto dlhov. V prípade ostatných partnerských krajín by Komisia mala upustiť od príkazov na vymáhanie v súvislosti s nevyhnutnými pohľadávkami alebo by sa nimi mala zaoberať.
- (22) V súlade s nariadením (EÚ) č. 1299/2013 sa uplatniteľné podmienky vykonávania programu, ktorými sa riadi finančné hospodárenie, ako aj aspekty tvorby programov, monitorovania, hodnotenia a kontroly účasti tretích krajín prostredníctvom príspevku zo zdrojov ENI na programy nadnárodnej spolupráce, stanovia v príslušnom programe spolupráce a v prípade potreby aj v dohode o financovaní medzi Komisiou, vládami dotknutých tretích krajín a členským štátom, v ktorom sa nachádza riadiaci orgán daného programu spolupráce. Hoci uplatniteľné podmienky vykonávania programu, ktorými sa riadia takéto aspekty, by sa mohli upraviť úpravou programu spolupráce, je potrebné stanoviť niekoľko výnimiek z určitých ustanovení nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 s cieľom umožniť uplatňovanie ustanovení určených pre programy spolupráce podporované z ENI aj pre program Interreg pre región Baltského mora a nadnárodný program pre podunajskú oblasť.
- (23) Keďže ciele tohto nariadenia, a to stanoviť osobitné ustanovenia v súvislosti s vykonávaním programov spolupráce ovplyvnených vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu a dôsledkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (24) Financovanie poskytnuté v súvislosti s týmto nariadením má byť v súlade s podmienkami a postupmi stanovenými v reštriktívnych opatreniach prijatých podľa článku 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).
- (25) Vzhľadom na potrebu naliehavo riešiť migračné výzvy spôsobené vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine a pretrvávajúcu krízu v oblasti verejného zdravia vyplývajúcu z pandémie ochorenia COVID-19 sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtyždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ, ZFEÚ a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (26) S cieľom umožniť členským štátom, aby svoje programy včas upravili a mohli tak využívať uplatňovanie možnosti nulového spolufinancovania príspevku Únie za účtovný rok 2021/2022, malo by toto nariadenie nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa stanovujú osobitné ustanovenia pre trinásť programov cezhraničnej spolupráce, ktoré sa riadia nariadením (EÚ) č. 232/2014, a dva programy nadnárodnej spolupráce, ktoré sa riadia nariadením (EÚ) č. 1299/2013 a ktoré sa uvádzajú v prílohe k tomuto nariadeniu, pokiaľ ide o narušenie vykonávania programov v dôsledku vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine a zapojenia Bieloruska do tejto agresie.
2. Články 3 až 14 tohto nariadenia sa uplatňujú na programy cezhraničnej spolupráce, ktoré sa riadia nariadením (EÚ) č. 232/2014 a ktoré sú uvedené v časti 1 prílohy k tomuto nariadeniu.
3. Článok 15 tohto nariadenia sa uplatňuje na programy nadnárodnej spolupráce, ktoré sa riadia nariadením (EÚ) č. 1299/2013 a ktoré sú uvedené v časti 2 prílohy k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
 1. „partnerská krajina“ je ktorákolvek z tretích krajín, ktoré sa zúčastňujú na programe spolupráce uvedenom v prílohe;
 2. „narušenie vykonávania programu“ sú problémy súvisiace s vykonávaním programov v dôsledku jednej z týchto situácií alebo ich kombinácie:
 - a) čiastočné alebo úplné pozastavenie alebo ukončenie dohody o financovaní uzavretej s partnerskou krajinou v dôsledku reštriktívnych opatrení prijatých v súlade s článkom 215 ZFEÚ;
 - b) vojenská agresia voči partnerskej krajine alebo značný prílev vysídlených osôb do takejto krajiny.
2. Na účely článkov 3 až 14 tohto nariadenia sa uplatňuje aj vymedzenie pojmov stanovené v článku 2 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 897/2014.

Článok 3

Spolufinancovanie

V situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. b) sa v prípade vzniknutých a uhradených výdavkov zahrnutých do ročnej účtovnej závierky za účtovné roky so začiatkom 1. júla 2021, 1. júla 2022 a 1. júla 2023 od členských štátov ani partnerských krajín nevyžaduje žiadne spolufinancovanie príspevku Únie.

Článok 4

Plánovanie programov

1. Uplatňovanie článku 3 si nevyžaduje rozhodnutie Komisie, ktorým sa schvaľuje úprava programu. Riadiaci orgán oznámi revidované finančné tabuľky Komisii pred predložením ročnej účtovnej závierky za účtovný rok 2021/2022, a to po predchádzajúcom schválení spoločným monitorovacím výborom.

2. Úpravy programu pozostávajúce z kumulatívnych zmien, ktoré nepresahujú 30 % príspevku Únie pôvodne prideleného na každý tematický cieľ alebo technickú pomoc a ktoré zahŕňajú prevod medzi tematickými cieľmi alebo prevod z technickej pomoci na tematické ciele, alebo ktoré zahŕňajú prevod z tematických cieľov na technickú pomoc, sa nepovažujú za podstatné, a preto ich môže vykonať priamo riadiaci orgán po predchádzajúcom schválení spoločným monitorovacím výborom. Takéto úpravy si nevyžadujú rozhodnutie Komisie.

3. Kumulatívne zmeny uvedené v odseku 2 si nevyžadujú žiadne ďalšie odôvodnenie okrem odvolania sa na narušenie vykonávania programu a podľa možnosti odrážajú očakávaný vplyv úprav programu.

Článok 5

Oprávnenosť výdavkov na projekty zamerané na riešenie migračných výziev

Výdavky na projekty zamerané na riešenie migračných výziev v dôsledku narušenia vykonávania programu sú oprávnené od 24. februára 2022.

Článok 6

Projekty

1. Po začatí narušenia vykonávania programu môže riadiaci orgán zmeniť dokumenty, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory pre projekty ovplyvnené týmto narušením, a to v súlade s vnútroštátnym právom riadiaceho orgánu a bez predchádzajúceho schválenia spoločným monitorovacím výborom.

Takéto zmeny sa môžu vzťahovať aj na nahradenie hlavného prijímateľa alebo na zmeny finančného plánu alebo lehôt na realizáciu.

2. Riadiaci orgán môže podpisovať zmluvy, s výnimkou zmlúv na veľké projekty v oblasti infraštruktúry, aj po 31. decembri 2022, a to za predpokladu, že všetky projektové činnosti financované v rámci programu sa ukončia do 31. decembra 2023.

3. Podiel príspevku Únie prideleného na veľké projekty v oblasti infraštruktúry môže pri ukončení programu presiahnuť 30 % za predpokladu, že toto presiahnutie je spôsobené len neočakávaným zvýšením cien v oblasti dodávok a stavebníctva na základe vyššej inflácie, než sa očakávalo.

Článok 7

Fungovanie riadiaceho orgánu

1. Overovania vykonávané riadiacim orgánom možno obmedziť na administratívne overovania v prípadoch, keď projekty nemožno overiť na mieste. Ak nie je možné vykonať žiadne overenia, súvisiace výdavky sa na účely schválenia účtov nevykazujú.

2. Bez ohľadu na odsek 1, ak bol prvok infraštruktúry projektu zničený pred tým, ako bolo možné vykonať overenia, súvisiace výdavky sa môžu vykázať na účely schválenia účtov na základe čestného vyhlásenia prijímateľa, v ktorom sa uvedie, že projekt pred svojím zničením zodpovedal obsahu uvedenému vo faktúrach alebo v dokladoch rovnocennej dôkaznej hodnoty.

Článok 8

Dosah projektov v oblasti cezhraničnej spolupráce

1. V súvislosti s realizáciou projektov ovplyvnených narušením vykonávania programu sa dosah a prínosy projektov v oblasti cezhraničnej spolupráce posudzujú v troch fázach:

a) prvá fáza do dátumu, keď sa narušenie vykonávania programu začalo;

- b) druhá fáza od dátumu uvedeného v písmene a);
- c) tretia fáza po skončení narušenia vykonávania programu.

Pokiaľ ide o prvú fázu a tretiu fázu, ukazovatele a súvisiace cieľové hodnoty použité na dané posúdenie sú tie, ktoré dosiahli prijímatelia v členských štátoch a v partnerských krajinách za predpokladu, že prijímatelia v partnerských krajinách boli schopní riadiacemu orgánu poskytnúť príslušné informácie.

Pokiaľ ide o druhú fázu, ukazovatele a súvisiace cieľové hodnoty použité na dané posúdenie sú tie, ktoré dosiahli prijímatelia v členských štátoch a v tých partnerských krajinách, ktorých dohody o financovaní nie sú pozastavené a ktoré sa nenachádzajú v situácii v zmysle článku 2 ods. 1 bodu 2 písm. b).

2. Oprávnenosť výdavkov v rámci projektov sa posudzuje v súlade s odsekom 1, pokiaľ ide o dosah a prínosy v oblasti cezhraničnej spolupráce.
3. V situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. b) sa v rámci projektov zahŕňajúcich prvok infraštruktúry, ktorý sa nachádza v partnerskej krajine, nevyžaduje vrátenie príspevku Únie v prípade, že nie je možné splniť povinnosť, aby do piatich rokov od ukončenia projektu alebo v priebehu obdobia stanoveného v pravidlách štátnej pomoci nenastali podstatné zmeny.

Článok 9

Účasť na projektoch

1. Odo dňa, keď sa začalo narušenie vykonávania programu, môžu prebiehajúce projekty pokračovať aj v prípade, že sa nemôže zúčastniť žiadny z prijímateľov z partnerskej krajiny, ktorá čelí situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. a) alebo b).
2. Odo dňa, keď sa začalo narušenie vykonávania programu, môže spoločný monitorovací výbor vybrať nové projekty aj v prípade, že sa v čase výberu nemôže zúčastniť žiadny prijímateľ z partnerskej krajiny, ktorá čelí situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. a) alebo b).
3. Odo dňa, keď sa skončí narušenie vykonávania programu, môže riadiaci orgán bez predchádzajúceho schválenia spoločným monitorovacím výborom zmeniť dokument, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory projektov tak, aby sa vzťahoval na prijímateľov z partnerskej krajiny zahrnutých do žiadosti o projekt.

Článok 10

Povinnosti hlavných prijímateľov

1. Po začatí narušenia vykonávania programu a pokiaľ takéto narušenie pretrváva, hlavný prijímateľ v členskom štáte nie je povinný:
 - a) niesť zodpovednosť za nevykonanie tej časti projektu, ktorej sa narušenie dotklo;
 - b) ubezpečiť sa, že výdavky vykázané prijímateľmi, ktorých sa narušenie dotklo, vznikli pri realizácii projektu a zodpovedajú činnostiam, ktoré sú stanovené v zmluve a na ktorých sa dohodli všetci prijímatelia;
 - c) overiť, či výdavky vykázané prijímateľmi, ktorých sa narušenie dotklo, boli preskúmané audítorom alebo príslušným štátnym úradníkom.
2. Po začatí narušenia vykonávania programu má hlavný prijímateľ v členskom štáte právo jednostranne zmeniť a upraviť dohodu o partnerstve s ostatnými prijímateľmi.

Uvedené právo zahŕňa možnosť úplne alebo čiastočne pozastaviť činnosti prijímateľa z partnerskej krajiny tak dlho, pokiaľ narušenie vykonávania programu pretrváva.

3. Hlavný prijímateľ v členskom štáte môže riadiacemu orgánu navrhnúť potrebné zmeny, ktoré sa majú vykonať v projekte, vrátane prerozdelenia činností projektu medzi ostatných prijímateľov.

4. Po začatí narušenia vykonávania programu môže hlavný prijímateľ v členskom štáte požiadať riadiaci orgán, aby celý finančný príspevok na realizáciu činností projektu alebo jeho časť neprijal.

Hlavný prijímateľ v členskom štáte nie je povinný zabezpečiť, aby prijímatelia v partnerských krajinách dostali celú sumu grantu čo najrýchlejšie a v plnej výške.

5. V situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. b) môže hlavný prijímateľ v členskom štáte a riadiaci orgán po dohode s orgánom auditu overiť a prijať žiadosť o platbu bez predchádzajúceho overenia výdavkov, ktoré vykázal prijímateľ nachádzajúci sa v partnerskej krajine, audítorom alebo príslušným štátnym úradníkom.

6. Odseky 1 až 5 tohto článku sa uplatňujú aj na hlavných prijímateľov v partnerskej krajine, ktorá nie je v situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. a).

Okrem toho môže počas trvania narušenia vykonávania programu takýto hlavný prijímateľ takisto požiadať riadiaci orgán, aby určil iného prijímateľa za hlavného prijímateľa a aby vykonal priame platby iným prijímateľom príslušného projektu.

Článok 11

Priame zadávanie

Po začatí narušenia vykonávania programu a počas trvania narušenia môže spoločný monitorovací výbor vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch vybrať bez predchádzajúcej výzvy na predkladanie návrhov projekty zamerané na riešenie migračných výziev v dôsledku vojenskej agresie voči zúčastnenej krajine.

Článok 12

Platby

Po začatí narušenia vykonávania programu a bez toho, aby tým bol dotknutý článok 6 ods. 1, môže riadiaci orgán previesť finančný príspevok na realizáciu činností projektu priamo na iných prijímateľov projektu, než je hlavný prijímateľ.

Článok 13

Používanie eura

Metódu zvolenú na prepočet výdavkov vzniknutých v inej mene, než je euro, na eurá, ako sa stanovuje v programe, možno zmeniť so spätnou účinnosťou k dátumu začatia narušenia vykonávania programu pomocou mesačného účtovného výmenného kurzu Komisie, ktorý bol platný v jednom z týchto mesiacov:

- a) v mesiaci, počas ktorého výdavky vznikli;
- b) v mesiaci, počas ktorého sa výdavky predložili na preskúmanie audítorom alebo príslušným štátnym úradníkom;
- c) v mesiaci, počas ktorého sa výdavky oznámili hlavnému prijímateľovi.

Článok 14

Finančná zodpovednosť, vymáhanie a vrátenie platieb riadiacemu orgánu

1. Po začatí narušenia vykonávania programu a počas trvania narušenia je riadiaci orgán povinný vykonať všetky kroky potrebné na vymáhanie neoprávnene vyplatených súm od prijímateľov v partnerských krajinách alebo od hlavných prijímateľov v členských štátoch alebo partnerských krajinách v súlade s postupom stanoveným v odsekoch 2 až 5.
2. Riadiaci orgán môže rozhodnúť o vymáhaní neoprávnene vyplatených súm priamo od prijímateľa v členskom štáte bez predchádzajúceho vymáhania prostredníctvom hlavného prijímateľa v partnerskej krajine.
3. Riadiaci orgán pripraví a zašle listy o vymáhaní s cieľom vymôcť neoprávnene vyplatené sumy.

V prípade zápornej odpovede alebo žiadnej reakcie od prijímateľov v partnerských krajinách alebo v partnerskej krajine, v ktorej má prijímateľ sídlo, však riadiaci orgán nie je povinný pokračovať v administratívnom konaní ani sa pokúšať o vymáhanie od príslušnej partnerskej krajiny, ani začať právne konanie o náprave v dotknutej partnerskej krajine.

Riadiaci orgán zadokumentuje svoje rozhodnutie nepokračovať v prvom pokuse o vymáhanie. Daný dokument sa považuje za dostatočný dôkaz náležitej starostlivosti zo strany riadiaceho orgánu.

4. Ak sa vymáhanie týka pohľadávky voči prijímateľovi so sídlom v partnerskej krajine v situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. a), ktorého spolufinancovanie je prenesené na riadiaci orgán, riadiaci orgán môže započítať pohľadávku, ktorá sa má vymôcť, voči nevyužitým finančným prostriedkom, ktoré partnerská krajina predtým preniesla na riadiaci orgán.
5. Ak sa vymáhanie týka pohľadávky voči prijímateľovi so sídlom v partnerskej krajine v situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. a) a ak riadiaci orgán nedokáže túto pohľadávku započítať v súlade s odsekom 4 tohto článku, riadiaci orgán môže požiadať, aby úlohu vymáhania predmetných súm prevzala Komisia.

Ak sa na dotknutého prijímateľa vzťahuje zmrazenie aktív alebo zákaz sprístupniť finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje tomuto prijímateľovi alebo v jeho prospech, či už priamo, alebo nepriamo, podľa reštriktívnych opatrení prijatých v súlade s článkom 215 ZFEÚ, riadiaci orgán je povinný požiadať, aby úlohu vymáhania predmetných súm prevzala Komisia. Riadiaci orgán na tento účel postúpi svoje práva voči prijímateľovi na Komisiu.

Riadiaci orgán informuje spoločný monitorovací výbor o každom postupe vymáhania, ktorý prevzala Komisia.

Článok 15

Výnimky z nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 vzťahujúce sa na nadnárodné programy

1. Odchylné od článku 12 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 môže monitorovací výbor alebo riadiaci výbor zriadený monitorovacím výborom a konajúci v rámci jeho zodpovednosti vybrať nové operácie, a to aj bez akéhokoľvek prijímateľa z partnerskej krajiny, ktorá čelí situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. a) alebo b) tohto nariadenia, pod podmienkou, že sa preukáže nadnárodný vplyv a prínos.

Monitorovací alebo riadiaci výbor môže vybrať nové projekty aj v prípade, že sa v čase výberu nemôže zúčastniť žiadny prijímateľ z partnerskej krajiny, ktorá čelí situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. a) alebo b).

2. Odchylné od článku 12 ods. 2 a 4 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 môžu prebiehajúce operácie pokračovať aj v prípade, že sa na realizácii projektu nemôže zúčastniť žiadny z prijímateľov z partnerskej krajiny, ktorá čelí situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. a) alebo b) tohto nariadenia.

V súvislosti s vykonávaním operácií ovplyvnených narušením vykonávania programu sa ich vplyv a prínosy v oblasti nadnárodnej spolupráce posudzujú v súlade s článkom 8 ods. 1 a 3 tohto nariadenia.

3. Odchylné od článku 12 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 môže riadiaci orgán v súlade so svojím vnútroštátnym právom zmeniť dokumenty, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory pre operácie ovplyvnené narušením vykonávania programu.

Takéto zmeny sa môžu vzťahovať aj na nahradenie hlavného prijímateľa alebo na zmeny finančného plánu či lehôt na realizáciu.

Odo dňa skončenia narušenia vykonávania programu môže riadiaci orgán zmeniť dokument, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory pre operácie, aby sa vzťahoval na prijímateľov z partnerskej krajiny, ktorá čelí situácii uvedenej v článku 2 ods. 1 bode 2 písm. a) alebo b), zahrnutých v podkladoch k žiadosti.

4. Odchylné od článku 13 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 sa na práva a povinnosti hlavných prijímateľov uplatňuje článok 10 tohto nariadenia.

5. Odchylné od článku 21 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 a bez toho, aby tým bol dotknutý odsek 3 tohto článku, certifikačný orgán môže poskytovať platby priamo aj iným prijímateľom, než je hlavný prijímateľ.

6. Odchylné od článku 23 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 sa na overovania týkajúce sa riadenia vykonávané riadiacim orgánom a kontrolórmí uplatňuje článok 7 tohto nariadenia.

7. Odchylné od článku 27 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 sa v súvislosti s vymáhaním neoprávnene vyplatených súm a vrátením súm riadiacemu orgánu uplatňuje článok 14 tohto nariadenia.

8. Odchylné od článku 28 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013 sa v súvislosti s metódou zvolenou na prepočet výdavkov vzniknutých v inej mene, než je euro, na eurá uplatňuje článok 13 tohto nariadenia.

9. Výnimky stanovené v odsekoch 1 až 8 sa uplatňujú odo dňa, odkedy príslušné nadnárodné programy čelia narušeniu vykonávania programu, a tak dlho, pokiaľ toto narušenie pretrváva.

Článok 16

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 9. novembra 2022

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
Z. STANJURA

PRÍLOHA

Zoznam dotknutých programov spolupráce na roky 2014 – 2020

ČASŤ 1

Zoznam programov cezhraničnej spolupráce podľa nariadenia (EÚ) č. 232/2014

1. 2014TC16M5CB001 – ENI-CBC Kolarctic
2. 2014TC16M5CB002 – ENI-CBC Karel'sko – Rusko
3. 2014TC16M5CB003 – ENI-CBC juhovýchodné Fínsko – Rusko
4. 2014TC16M5CB004 – ENI-CBC Estónsko – Rusko
5. 2014TC16M5CB005 – ENI-CBC Lotyšsko – Rusko
6. 2014TC16M5CB006 – ENI-CBC Litva – Rusko
7. 2014TC16M5CB007 – ENI-CBC Poľsko – Rusko
8. 2014TC16M5CB008 – ENI-CBC Lotyšsko – Litva – Bielorusko
9. 2014TC16M5CB009 – ENI-CBC Poľsko – Bielorusko – Ukrajina
10. 2014TC16M5CB010 – ENI-CBC Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina
11. 2014TC16M5CB011 – ENI-CBC Rumunsko – Moldavsko
12. 2014TC16M5CB012 – ENI-CBC Rumunsko – Ukrajina
13. 2014TC16M6CB001 – ENI-CBC oblasť Čierneho mora

ČASŤ 2

Zoznam programov nadnárodnej spolupráce podľa nariadenia (EÚ) č. 1299/2013

1. 2014TC16M5TN001 – program Interreg pre región Baltského mora
 2. 2014TC16M6TN001 – nadnárodný program pre podunajskú oblasť
-